

## ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

**Esas Sayısı : 2015/66**  
**Karar Sayısı : 2015/66**  
**Karar Tarihi : 13.7.2015**  
**R.G. Tarih-Sayı : Tebliğ edildi**

**İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN :** Gaziantep 3. Asliye Hukuk Mahkemesi

**İTİRAZIN KONUSU :** 10.9.2014 tarihli ve 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun'un 100. ve 101. maddelerinin Anayasa'nın 2., 35., 36. ve 90. maddelerine aykırılığı ileri sürülerek iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebidir.

**OLAY:** Maliki oldukları ve kamulaştırılmak suretiyle Büyükşehir Belediyesine devredilen, ancak sonrasında idare tarafından imar planları değiştirilerek üçüncü şahsa satılan taşınmazla ilgili kamulaştırma işleminin yok sayılmak suretiyle, taşınmazın gerçek değerinin hesaplanarak kendilerine ödenen kamulaştırma bedeli düşüldükten sonra kalan kısmın idareden tahsili veya taşınmazın geri alınması talebiyle açılan davada, davacı tarafından ileri sürülen Anayasa'ya aykırılık iddiasını ciddi bulan Mahkeme, itiraz konusu kuralların iptalleri için başvurmuştur.

### I- İPTALİ İSTENİLEN KANUN HÜKÜMLERİ

Kanun'un itiraz konusu 100. ve 101. maddeleri şöyledir:

**"MADDE 100-** 2942 sayılı Kanunun;

*a) 22 nci maddesinin birinci fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "ve bedelinin" ibaresi metinden çıkarılmış, ikinci ve üçüncü cümleleri aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, dördüncü cümlesi yürürlükten kaldırılmış, birinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.*

*"Bu duyurma üzerine mal sahibi veya mirasçıları, kamulaştırma bedelini aldıkları günden itibaren işleyecek kanuni faiziyle birlikte üç ay içinde ödeyerek taşınmaz malı geri alabilir. İade işleminin kamulaştırmanın ve bedelinin kesinleşmesinden sonra bir yıl içinde gerçekleşmesi hâlinde kamulaştırma bedelinin faizi alınmaz."*

*"Bu madde hükümlerine göre taşınmaz malı geri almayı kabul etmeyen mal sahibi veya mirasçılarının 23 üncü maddeye göre geri alma hakları da düşer.*

*Bu madde hükümleri, kamulaştırmanın kesinleşmesi tarihinden itibaren beş yıl geçmiş olması hâlinde uygulanmaz."*

*b) 23 üncü maddesinin birinci fıkrasında yer alan "ikinci" ibaresi "dördüncü" şeklinde değiştirilmiş ve maddeye ikinci fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.*

*"Birinci ve ikinci fıkrada belirtilen süreler geçtikten sonra kamulaştırılan taşınmaz malda hakları bulunduğu iddiasıyla eski malikleri veya mirasçıları tarafından idareden herhangi bir sebeple hak, bedel veya tazminat talebinde bulunulamaz ve dava açılmaz."*

**"MADDE 101-** 2942 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

*"GEÇİCİ MADDE 9- Bu maddeyi ihdas eden Kanunla değiştirilen veya eklenen bu Kanunun 22 nci maddesinin birinci, ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri ile 23 üncü maddesinin üçüncü fıkrası hükmü; bu maddenin yürürlüğe girdiği tarihten önce gerçekleştirilen kamulaştırma işlemleri nedeniyle, kamulaştırılan taşınmaz malların eski malikleri veya mirasçıları tarafından bu taşınmaz malların geri alınması, bedel veya tazminat talebiyle açılan ve henüz kesinleşmeyen davalarda da uygulanır. Bu maddenin uygulanması nedeniyle reddedilen davaların yargılama giderleri davalı idare tarafından ödenir."*

## II- İLK İNCELEME

1. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü hükümleri gereğince yapılan ilk inceleme toplantısında, başvuru kararı ve ekleri, Raportör Ömer DURAN tarafından hazırlanan ilk inceleme raporu, itiraz konusu kanun hükümleri ve dayanan Anayasa kuralları ile bunların gerekçeleri ve diğer yasama belgeleri okunup incelendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

2. 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un "Anayasaya aykırılığın mahkemelerce ileri sürülmesi" başlıklı 40. maddesinde Anayasa Mahkemesine itiraz yoluyla yapılacak başvurularda izlenecek yöntem belirtilmiştir. Söz konusu maddenin (1) numaralı fıkrasında, bir davaya bakmakta olan mahkemenin, bu davada uygulanacak bir kanun veya kanun hükmünde kararnamenin hükümlerini Anayasa'ya aykırı görmesi hâlinde veya taraflardan birinin ileri sürdüğü aykırılık iddiasının ciddi olduğu kanısına varması durumunda, bu fıkra da sayılan belgeleri dizi listesine bağlayarak Anayasa Mahkemesine göndereceği kurala bağlanmış; anılan fıkranın (a) bendinde Mahkemeye gönderilecek belgeler arasında *"iptali istenen kuralların Anayasanın hangi maddelerine aykırı olduklarını açıklayan gerekçeli başvuru kararının aslı"* (b) bendinde de *"başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği"* sayılmıştır. Anılan maddenin (4) numaralı fıkrasında ise açık bir şekilde dayanaktan yoksun veya yöntemine uygun olmayan itiraz başvurularının, Anayasa Mahkemesi tarafından esas incelemeye geçilmeksizin gerekçeleriyle reddedileceği hükme bağlanmıştır.

3. Anayasa Mahkemesi İçtüzüğü'nün 46. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendinde de itiraz yoluna başvuran Mahkemenin gerekçeli kararında, Anayasa'ya aykırılıkları ileri sürülen hükümlerin her birinin Anayasa'nın hangi maddelerine, hangi nedenlerle aykırı olduğunun ayrı ayrı ve gerekçeleriyle birlikte açıkça gösterilmesi gerektiği ifade edilmiş (2) numaralı fıkrasında da; itiraz başvurusunda gerekçeli başvuru kararının aslının başvuru kararına ilişkin tutanağın onaylı örneği ile birlikte Anayasa Mahkemesine sunulacağı hükme bağlanmıştır.

4. Yine İçtüzük'ün 49. maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendinde, Anayasa Mahkemesince yapılan ilk incelemede, başvuruda eksikliklerin bulunduğu tespit edilirse, itiraz yoluna ilişkin işlerde esas incelemeye geçilmeksizin başvurunun reddine karar verileceği; (2) numaralı fıkrasında ise anılan (b) bendi uyarınca verilen kararın, itiraz yoluna başvuran mahkemenin eksiklikleri tamamlayarak yeniden başvurmasına engel olmadığı belirtilmiştir.

5. İtiraz yoluna başvuran Gaziantep 3. Asliye Hukuk Mahkemesi, 11.6.2015 tarihinde verdiği ara kararında 2942 sayılı Kamulaştırma Kanunu'nun 22. maddesinin 3. fıkrası ile Geçici 9. maddenin "*bedel veya tazminat talebiyle açılan ve henüz kesinleşmeyen davalarda da uygulanır.*" ibaresinin iptali talebinde bulunmak üzere Anayasa Mahkemesine başvurulmasına karar vermiştir.

6. Mahkeme gerekçeli başvuru kararında ise 6552 sayılı Kanun'un 100. ve 101. maddelerinin Anayasa'ya aykırılığı nedeniyle iptali talebinde bulunmuştur.

7. Görüleceği üzere Mahkemenin başvurusundan, iptal talebinde bulunduğu kurallar yönünden gerekçeli karar ile ara karar arasında açık çelişki mevcuttur. Gerekçeli karar ile ara karar arasında çelişki bulunması nedeniyle Mahkemenin başvurusundan, 2942 sayılı Kanun'un 22. maddesinin 3. fıkrası ile Geçici 9. maddenin "*bedel veya tazminat talebiyle açılan ve henüz kesinleşmeyen davalarda da uygulanır.*" ibaresi dışında kalan diğer maddeler yönünden iptal isteminde bulunulup bulunulmadığı konusunda tereddüt oluşmuş, hangi maddelerin ya da maddelerin hangi bölümlerinin iptalinin istendiği açık olarak anlaşılamamıştır.

8. Açıklanan nedenlerle itiraz başvurusunun, 6216 sayılı Kanun'un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından, esas incelemeye geçilmeksizin reddi gerekir.

### **III- HÜKÜM**

10.9.2014 tarihli ve 6552 sayılı İş Kanunu ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması ile Bazı Alacakların Yeniden Yapılandırılmasına Dair Kanun'un 100. ve 101. maddelerinin iptallerine ve yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesi talebiyle yapılan itiraz başvurusunun, 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesinin (4) numaralı fıkrası gereğince yöntemine uygun olmadığından, esas incelemeye geçilmeksizin REDDİNE, 13.7.2015 tarihinde OY BİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan

Başkanvekili

Başkanvekili

Zühtü ARSLAN

Alparslan ALTAN

Burhan ÜSTÜN

Üye

Üye

Üye

Serdar ÖZGÜLDÜR

Serruh KALELİ

Osman Alifeyyaz PAKSÜT

Üye

Recep KÖMÜRCÜ

Üye

Engin YILDIRIM

Üye

Nuri NECİPOĞLU

Üye

Hicabi DURSUN

Üye

Celal Mümtaz AKINCI

Üye

Erdal TERCAN

Üye

Muammer TOPAL

Üye

M. Emin KUZ

Üye

Hasan Tahsin GÖKCAN

Üye

Kadir ÖZKAYA

Üye

Rıdvan GÜLEÇ